ЛЕНИНЧА БАЙРАМОЛДИ ВАХТАСИ

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ БЕШ ЙИЛЛИК ШАХСИЙ ТОПШИРИҚЛАРИНИ В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИГА БАЖАРИШГА ДАЪВАТ ЭТМОҚДАЛАР

• ҲАР БИР МАЛАКАЛИ ИШЧИ ШОНЛИ САНАГА ҚАДАР ИККИ ЁШГА КАСБ ЎРГАТСИН! • КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИГА ПОЙТАХТ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЖАВОБЛАРИ • ВАТАНГА МЕҲНАТ ТУҲФАЛАРИ.

100

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

21 АПРЕЛЬ 1969 й. 4-йил чиқиши
ДУШАНБА
№ 94 (858).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Беш йилликни муддатидан олдин бажариш учун, Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!

КПСС Марказий Комитети 1-Май Чақириқларидан

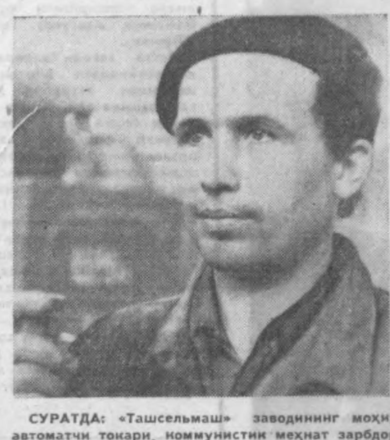

СУРАТДА: «Ташсельмаш» заводининг моҳир автоматчи токари, коммунистик меҳнат зарбдори Александр Кулагин. У шу кунларда байрамолди меҳнат вахтасида туриб ишламоқда.

В. Ломовцев фотоси.

РАНГДОР ВА ПИШИҚ

Сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш «Ўзбекистон» бирлашмаси пойафзаллар тайёрлаш учун ранг-баранг тери ва таг чармларнинг янги хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Масалан, тўқимасиз материаллардан ишлаб чиқариладиган сунъий чармлар пойафзалчилар ва галантерея буюмлари ишлаб чиқариш корхоналарига жуда маъқул тушди.

— Бу рангдор товарлардан 6 миллион дециметр ишлаб чиқарилди, — дейди бирлашма бош инженери П. И. Ившин.— Ҳозир Тошкентдаги 1,2-пойафзал, кўн-галантерея фабрикаси ва комбинатида бу товарлардан байрамга атаб кўплаб пойафзаллар, сумкалар ва бошқа хил буюмлар тайёрланди.

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан руҳланган бирлашма коллективи янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш суръатини янада ошириб юборди.

БЕШ ЙИЛЛИК ШАХСИЙ ТОПШИРИҚЛАРИНИ 1970 ЙИЛ 22 АПРЕЛГА БАЖАРАЙЛИК!

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларининг очиқ хат—мурожаати

Роса бир йилдан сўнг ҳаммамиз биргаликда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини тантана билан нишонлаймиз. Бу шонли сана яқинлашган сари социалистик мусобақа ҳам тобора қизиб бормоқда.

1969 йил ноябрда Тошкентнинг 60 та корхона коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига таъсис этилган Эсдалик байроқлари билан мукофотланди. Бу корхоналар Ильич туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнат совғалари билан муносиб нишонлаш ва беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олганлар.

Ўзбекистон пойтахтининг ишчилари маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича беш йиллик план топшириғини муддатидан илгари бажаришга, пландан ташқари ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишга, беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлигини 27,5 процент оширишга, шунингдек, энг муҳим халқ хўжалик буюмлари ишлаб чиқаришни муддатидан илгари ўзлаштиришга қарор қилдилар.

Улуғ санани муносиб нишонлаш учун бошланган социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёйиши Ильичга бўлган муҳаббатнинг чексиз ифодаси ва доҳий васиятларини бажо келтиришнинг намунасидир.

— Бутун эътиборни Совет халқи олдида турган хўжалик ва маданий қурилишнинг улуғвор планларини бажаришга жалб этиш — В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини нишонлашнинг энг яхши омили, дейилган КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги Қарорида. Бу сўзлар ҳозир миллионлаб меҳнаткашларнинг ҳаёт ва меҳнат шиори бўлиб қолди.

Корхоналар қабул қилган социалистик мажбуриятларга кўз ташлайлик.

—«Учқун» фирмаси беш йиллик планни 1970 йил 15 сентябрда бажариш:

— Қўйлиқ ремонт механика заводи: 40 тонналик пресслар ишлаб чиқаришда сифат белгисига эришиш;

1-ун комбинати: ишлаб чиқариш резервларини ленинча кўрикдан ўтказишни бошлаш;

Бу фикрлар Лениннинг коммунизм оғир меҳнатни енгиш, **оддий ишчиларнинг** меҳнат унумдорлигини ошириш ҳақида, **ҳар бир пуд донни, кўмирни, темирни** ва бошқа маҳсулотларни тежаш ҳақидаги ғамхўрликлари намоён бўлган жойда бошланади, деган сўзларини тасдиқловчи ёрқин фикрлардир.

ВЦСПС Президиумининг қарорига мувофиқ 1969 йил 1 майгача корхоналарда ленинча юбилей шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши оммавий равишда текшириб кўрилади. Бу текширув беш йиллик планни муддатидан илгари бажаришдаги умумхалқ курашига ҳар бир меҳнаткаш қандай ҳисса қўшаётганлигини аниқлайди.

Бугун ҳар бир саноат корхонаси, қурилиш ва транспорт ташкилотига марҳамат қилинг-а. Бу ерда мусобақа қандай авж олганлигининг гувоҳи бўласиз. Сизга меҳнат намуналарини кўрсатаётган кишиларнинг номларини айтиб беришади. Булар — ўз касбининг устаси, катта тажриба эгаси, ишга ижодий ёндошувчи кишилардир.

Ишлаб чиқариш илғорлари ишчи синфининг энг яхши анъаналарини давом эттирмоқдалар.

Мана шунинг учун ҳам, қадрдон ветеран ўртоқлар, ишчи жанобиолийлари, бизлар бугун биринчи навбатда сизларга мурожаат қиламиз.

Мамлакатимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлайдиган 1970 йил— беш йилликка якун ясаладиган йил ҳисобланади. Умумхалқ байрамини янги меҳнат ғалабалари билан нишонлаш эса ишчилар коллективларининг ажойиб анъаналаридандир.

В. И. Ленин туғилган кунгача беш йиллик шахсий планни бажариш учун курашиш ана шу ташаббускорликнинг аниқ бир кўринишидир. Мамлакатимиздаги ва тошкентлик кўпчилик ишчилар ана шундай мажбуриятлар қабул қилдилар.

Бу мажбуриятни бажариш учун бир йилда қўшимча икки ойлик маҳсулот бериш керак. Яъни, аниқроқ қилиб айтганда, кунлик ва ойлик нормани аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарган ҳолда 116—120 процентдан бажариш керак бўлади.

Шаҳардаги «Ташсельмаш», авиация, «Ташавтомаш», асбобсозлик, «Таштекстильмаш» заводлари, 1 ва 2-пойафзал фабрикалари, «Юлдуз», «Учқун» фирмалари каби илғор корхоналарда беш йиллик шахсий планларини бажарган ёки бажариш олдида турган ишчиларни кўплаб учратиш мумкин. Уларнинг кўпчилиги «Ленинча беш йиллик зарбдори», деган шарафли номни олиш учун курашмоқда.

В. И. Ленин мусобақанинг ошкорлигига эришиш керак, деб таъкидлаган эди. Ваҳоланки, қатор корхоналарда мусобақалар номигагина бошланган. Ишчиларнинг бир қисми ўз шахсий планларининг бажарилиши қандай аҳволда эканлигини ҳам билмайдилар.

Шу кунларда касаба союз комитетлари меҳнат ва иш ҳақи бўлими ва бюролари билан биргаликда мажбуриятнинг бажарилишини текшириб кўришлари зарур. Мусобақанинг ҳар бир қатнашчиси беш йиллик шахсий план ҳажмини билиб олиши керак. Шунда у ўз кучини тўғри тақсимлай ва резервлардан тўла фойдалана олади. Йиллик шахсий планлардан участка, цех ва бутун корхонанинг беш йиллик плани тўпланади.

Бунинг биз учун катта аҳамияти бор. Чунки, Тошкентдаги бир қатор корхоналарда ишчи кучлари етишмаслиги туфайли 1969 йилнинг биринчи кварталида бир неча завод ва фабрикалар орқада қолдилар. Шахсий беш йиллик топшириқни муддатидан илгари адо этиш корхона бўйича беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш имконини беради.

1970 йил 22 апрелгача роса бир йил —12 зарбдор ой қолди.

Лекин, биз, меҳнат ветеранлари беш йилликни муддатидан илгари бажаришимизнинг ўзи кифоя қилмайди. Бизнинг бурчимиз — ёш ишчиларга ёрдам беришдан иборат.

Ана шу бир йиллик зарбдор меҳнатда **ҳар биримиз икки ёш ишчига касб ўргатишга, малака эгаллашларида ёрдам беришга, разряд олганларидан сўнг ҳам оталиқ ёрдамини аямасликка қарор қилдик.**

Биз ишчи, кадрларни бизларнинг ташаббусларимизни қўллаб-қувватлашга чақирамиз. Ленинча меҳнат эстафетаси тобора кенгаяверсин. Шунинг билан бирга сизнинг қабул қилган мажбуриятингизда: «йил давомида икки ёш ишчига касб ўргатиш» деган янги пункт пайдо бўлсин.

Сизларнинг ҳар бирингиз умумхалқ байрамини муносиб кутиб олиш учун ишлаб чиқаришда, ўқишда, ижодда яна нималар қилиш мумкинлигини яна бир бор ўйлаб кўрингиз.

КПСС Марказий Комитети мамлакатимизнинг барча меҳнаткашларини В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини КПСС Программасида, партия XXIII съезди қарорларида белгиланган коммунистик қурилиш планларини амалга ошириш учун курашда янги ғалабалар билан нишонлашга чақиради.

Вундан буён ҳам ленинчасига ишлаймиз ва яшаймиз. Коммунистик қурилишнинг барча участкаларида катта ижодий ташаббускорлик бошлансин! 1970 йил 22 апрелда меҳнат беш йиллиги бажарилсин!

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари:

М. Йўлдошева — тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, **Н. Удалова**—«Ташсельмаш» заводининг фрезеровкачиси, **Б. Қодиров**—гўшт комбинатининг саллоҳи; **Ҳ. Қосимов**—2-«Отделстрой», 11-қурилиш бошқармаси сувоқчилар бригадасининг бошлиғи **Ҳ. Қорабоев**—11-«Висотстрой» 17-қурилиш бошқармаси дурадгорлар бригадасининг бошлиғи.

ЯХШИ СУРЪАТ

Шота Руставели кўчасида турар жой, маиший хизмат кўрсатиш бинолари қад кўтариб, шаҳар ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. Ҳозирги кунда бу кўчада яна бир янги турар жой биноси қад кўтаряпти. Бинони 5-трестнинг 30-қурилиш бошқармаси қурувчилари тиклашяпти.

1 Май байрамини муносиб меҳнат билан кутиб олиш учун курашаётган бунёдкорлар меҳнат шижоатини кундан-кунга оширмоқдалар. Тешабой Нурматов, Мария Сачкова, Собир Маннопов, Убайдулла Абдуллаев каби турли касбдаги қурувчилар кунлик нормаларини 120 — 130 процентдан адо этмоқдалар.

ЛЕНИН ВАТАНИДА ИЖОДИЙ ҲИСОБОТ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети июль ойининг охирида Россия Федерациясида ўзбек адабиёти ва санъати декадасини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Республика вакиллари Горькийда, Қозонда, Ильич Ватани— Ульяновскда ижодий ҳисобот берадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов раислигида декадани ўтказиш ташкилий комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Тантаналарга қандай тайёргарлик кўрилаётганлиги тўғрисида республика Маданият министрлиги ва ижодий союзлар раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

(ЎзТАГ).

Собир Ғуломов Пойтахтдаги созғалар фабриксининг пешқадам токари. У сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш билан бирга смена топшириқларини мунтазам ошириб адо этади. КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларини С. Ғуломов ҳам мамнунлик билан кутиб олди.

ОЙБЕК ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети атоқли совет адиби, Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Мусо Тошмуҳамедович Ойбекнинг хотирасини абадийлаш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Тошкент шаҳридаги Ўзбекистон халқлари тарихи давлат музейи, Термиздаги давлат педагогика институти, Тошкент шаҳридаги кўча ва 115-мактаб, Бекобод районидаги совхоз Ойбек номига қўйилди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Ўзбекистон ССР Фанлар академияси билан биргаликда Ойбекнинг адабий меросини ўрганиш ва нашрга тайёрлаш учун комиссия тузди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг матбуот давлат комитети Ойбекнинг танланган асарларини ўзбек ва рус тилларида нашр этишга киришди. 1970 йилда Ойбек тўғрисидаги хотиралар китобини босиб чиқариш мўлжалланади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси 1970 йилдан бошлаб, Ойбек асарларининг академик нашрини ўзбек ва рус тилларида чиқаришга киришади.

Ойбекнинг қабри ёнига унинг бюсти ўрнатилади, ёзувчи яшаган ва ижод қилган уй деворига эса ёдгорлик лавҳаси қўйилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига мувофиқ соғлиқни сақлаш муассасаларида кўп йиллик ва самарали шифокорлик ишлари ҳамда аҳоли сиҳат-саломатлигини сақлашдаги хизматлари учун Н. А. Семашко номли курортология ва физиотерапия илмий тадқиқот институтининг бир группа медицина ходимларига «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган врач» фахрий унвони берилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Н. А. СЕМАШКО НОМЛИ КУРОРТОЛОГИЯ ВА ФИЗИОТЕРАПИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика аҳолисининг сиҳат-саломатлигини сақлаш ишидаги катта хизматлари учун ҳамда ташкил этилганига эллик йил тўлиши муносабати билан Н. А. Семашко номли курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 18 апрель, Тошкент шаҳри.

● Корхоналар бир меъёрда ишласин

РЕЗЕРВЛАРДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Баҳор ва гул байрами—1 Май тобора яқинлашиб келяпти. Саноат корхоналари, алоқа, транспорт ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари бу умумхалқ байрамини муносиб кутиб олиш бўйича социалистик мажбуриятлар қабул қилишган.

Шаҳримиз меҳнаткашлари ўз аҳдларининг устидан чиқиш учун бор куч ва имкониятларини ишга солаяптилар.

Масалан, Киров районидаги кўпгина саноат корхоналари апрель ойининг биринчи ўн кунлигида пландан ташқари талайгина маҳсулот ишлаб чиқардилар. Шунингдек, Чилонзор ва Куйбишев районидаги завод ва фабрикаларнинг коллективлари ҳам унумли меҳнат қилишди. Бу ерда ўн кунлик мобайнида ойлик планнинг 30—31 проценти миқдорида маҳсулот ишлаб чиқарилди.

«Ташкенткабель» заводида ўтган ўн кунликда маҳсулот реализация қилишдан белгиланганидан 190 минг сўм кўп фойда олинди. Куйбишев районидаги консерва, холодильник, граммпластинка заводлари 7-фабрика, «Новинка» фабрикалари ҳам давлат планларини муваффақият билан ўринлатдилар.

Пластмасса буюмлари заводи, металл-фурнитур, шиша идишлари заводлари, «Ташэлектромаш», шампан винолари, тажриба-механика, 2-темир-бетон буюмлари, электр асбоблари заводлари, «Ташхимсельмаш» резина-техника заводлари ишлаб чиқаришнинг бир меъёрда бўлишини таъминладилар.

«Учқун» фирмаси, кўн-галантерея, парфюмерия, пластмасса буюмлари фабрикалари, иккинчи тикув фабрикаси (маҳаллий саноат), каноп фабрикаси, «Қизил тонг» фирмаси ва «Ватан» мебель фирмаси, «Ўзбекистон» кўн ишлаб чиқариш бирлашмаси, 1 ва 4-ун комбинатлари, «Тошкентвино» комбинатларида маҳсулот ишлаб чиқариш суръати ва сифати кўнгилдагидек бўлди.

Коллективларнинг бу меҳнат муваффақиятларида иқтисодий ислоҳот катта ижобий таъсир кўрсатди. Корхоналарнинг ўтган йилги хўжалик фаолиятида яхши кўрсаткичларга эришганликлари, рағбатлантириш фондлари ташкил этиш ва бундаги маблағларни ишчиларга «ўн учинчи маош» тариқасида бериш имконини яратди.

Анчагина миқдорда ишлаб чиқаришни ривожлантириш, социал-маданий тадбирлар ва турар-жой қурилиши фондлари ташкил қилиш мумкин бўлди. Ҳар бир ходимнинг моддий ва маънавий манфаатдорлигининг яхшиланганлиги меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан ошириш ва резервлардан янада кенг фойдаланишни йўлга қўйишда ижобий таъсир кўрсатди.

Бироқ статистика ҳисоботи қатор фабрика ва заводларда апрель бошида аҳвол унчалик дуруст бўлмаганлигини кўрсатяпти. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш плани айрим жойларда бажарилмади. Ҳали ҳам, йил бошида бўлганидек, ишлаб чиқаришда бир меъёрга эришилмаяпти.

Ишнинг манфаати ҳар бир корхонада ишлаб чиқаришни бир меъёрда ташкил қилиш, шартномадаги мажбуриятларни сўзсиз бажаришни талаб қилади.

Меҳнат унумдорлигининг тинмай ортиб бориши, маҳсулот сифатининг яхшиланиши, ишлаб чиқариш фондлари ва резервларидан самарали фойдаланиш учун кураш олиб бориш — ютуқларимиз гаровидир.

Биринчи Май байрамига санокли кунлар қолди. Кўпгина коллективлар 1 Май меҳнат вахтасида туриб ишлаб, баҳор байрамига муносиб совға тайёрлашга қарор қилдилар. Ҳеч шубҳа йўқки, Ўзбекистон пойтахтининг ишчи коллективлари ўзларининг шонли анъаналарига содиқ қолган ҳолда, олган мажбуриятларини шараф билан бажарадилар ва Ватанга янги меҳнат совғалари армуғон этадилар.

Қуйида биз апрелнинг биринчи ўн кунлигида маҳсулот реализация қилиш планининг бажарилишини таъминлай олмаган корхоналарнинг план бўлимлари ҳисоботини келтирамиз (планга нисбатан процент ҳисобида).

ҲАМЗА РАЙОНИ БЎЙИЧА

Газ аппаратлари заводи	—64	процент:
1-ғишт заводлари бошқармаси	—64	»
Санитария-техника анжомлари заводи	—60	»
6-темир-бетон буюмлари заводи	—28	»

ФРУНЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Эксперименталь-механика заводи	—57	»
Қурилиш материаллари комбинати	—25	»
1-темир-бетон буюмлари заводи	—34	»
1-пойафзал фабрикаси	—74	»
1-«Отделстрой» трестининг қурилиш материаллари комбинати	—33	»

СЕРГЕЛИ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Темир-бетон шпаллари ва конструкциялари заводи	—58	»
«Трансстрой»нинг ишлаб чиқариш корхоналари комбинати	—59	»

ЛЕНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Электротехника заводи	—72	»
Тепловоз-вагон ремонти заводи	—63	»
Якка буюртмалар фабрикаси	—85	»
3-темир-бетон буюмлари заводи	—54	»

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Ўзбекхлопкомаш» заводи	—76	»
Экскаватор заводи	—60	»
Пахта тозалаш заводи	—19	»
Ойна-мебель фабрикаси	—78	»
Устки трикотаж фабрикаси	—68	»
Район саноат комбинати	—83	»

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ БЎЙИЧА

Гўшт комбинати	—70	»
Ремонт-механика заводи	—37	»
8-темир-бетон буюмлари заводи	—21	»
Қурилиш материаллари комбинати	—18	»
«Север» фабрикаси	—55	»

КИРОВ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Ўзбексельмаш» заводи	—61	»
«Компрессор» заводи	—51	»
5-ғишт заводлари бошқармаси	—50	»
3-пиво заводи	—53	»
8-«Авторемприбор» заводи	—85	»

Коммунистик меҳнат зарбдори Вера Ромадина 28 йилдан буён Тошкент Марказий телеграфида I класс телеграфчиси бўлиб ишлайди. У самарали меҳнати учун «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» ҳамда «Шавкатли меҳнати учун» медаллари билан мукофотланган. Телеграфчилар бу пешқадам алоқачини Октябрь район Советига депутат қилиб сайладилар.

СУРАТДА: В. Ромадина.

● *Байрам олди меҳнат вахтасида*

ТОЛАЛАР ТОВЛАНАДИ

Репортаж

Ҳамма ерда баҳор нашидаси. Дарахтлар чеккасига гул тақди. Гуллар ғунчаси жилмайиб боқди. Ҳовлилардаги редискаю-пиёз табиат чеҳрасидан ранг олган. Ҳаво мусаффо, қалбларда завқ барқ уради. Ана, корхона дарвозасидан саф-саф бўлиб одамлар келмоқда. Уларнинг ёши ва кийиниши турлича. Аммо шу келишда барчанинг хаёли ва ўй-фикри битта: бугун ҳам смена топшириғини орттириб бажариш, маҳсулот сифатини кўтариш...

Пахта заводи дарвозасидан киришимиздаёқ корхона бош инженери Жўрабой Хожиев ҳамроҳимиз эди. Ҳозир ҳам у билан бирга завод цехларини айланиб юрибмиз. Ҳовлидаги ортиш-тушириш майдончасида транспортерлар тинимсиз ҳаракатланади. Одамларнинг қўли-қўлига тегмайди. Шофер машинасини тислантириб уруғ ортиладиган жойга келтираётган бўлса, юкчилар машинани тезроқ тўлдириш тараддудида. Чигит ортиш ишлари ҳам қарийб механизациялаштирилиб бўлган.

Жўрабой ака пахта тозалаш цехларига олиб кирди. Машиналарнинг гувиллаши меҳнат нашидасини куйлаётгандек. Конвейернинг бошланиш қисмида тозаланадиган пахтани Д. Муродалиев тез-тез узатиб турибди. Конвейернинг унумли ишлаши энг аввал ана шу ишчига боғлиқ бўлса, кейинги жараёнларни адо этишда ҳам бош касб эгаларининг масъулияти кам деб ўйламанг.

Жуманқул Усмоновни танисангиз керак. У корхонанинг энг ёш авлодига мансуб. Лекин дастлабки ойларданоқ прессловчиликнинг ўзига хос сиру асрорларини пухта ўзлаштириб олишга интилди. Кейинги бир йилда бу касбнинг асосий жиҳатларини жуда яхши ўрганиб олди. Конвейер орқали тайёр бўлиб келаётган толалар Жуманқулнинг қўлидан ўтади.

У бошқараётган машина ҳам ажойиб экан. Ўз маромида бошқармасангиз, панд бериб қўйиши мумкин. Бир кнопкани босиши билан пресслаш машинасининг икки қаноти очилади. Оралиқда бир той пахта сиғадиган жой пайдо бўлади. Шу жараённи бажариб бўлгач, прессловчи машинанинг ҳалиги очилган паст қисмига қанор қоп тикиладиган материалдан тўшайди. Навбатдаги кнопкани босади. Тойланадиган пахта ҳажми очиқ жойни тўлдиради. Унинг устидан ҳам ўров материали тўшайди. Сўнгра лентасимон қирқилган туникани тойланадиган пахта белидан уч жойга қўяди. Бошқа кнопкани босади. Қарабсизки, пахта тойланиб қолган бўлади. Автомашина тезлигини оширадиган ва пасайтирадиган деталь сингари узелни ҳаракатлантириш билан пахта тойи ташқарига чиқариб ташланади.

— Навбатдаги жараёнлар шундай давом этаверади, — деб тушунтиради Жўрабой Хожиев. — Корхонадаги иш ҳар куни қарийб шу тарзда бораверади. Лекин машиналарнинг ишлаб чиқариш қувватидан, вақтдан, илғор тажрибалардан ким қандай фойдаланаётганига қараб завод кўрсаткичларида ўзгаришлар бўлади.

Кейинги ўзгаришлар ҳақида эшитмоқчимисиз? Беш йилликнинг тўртинчи йили дастлабки квартали кўрсаткичларини таҳлил қилиш билан бу саволга жавоб бериш мумкин. Маҳсулот реализация қилиш бўйича топшириқ барвақт бажарилди. Тола ишлаб чиқариш плани 102 процент адо этилди. Пландан ташқари 60 тонна кўп тола тайёрланди. Тежамкорлик учун кураш мусобақаси ҳам яхши натижалар бермоқда. Чиқинди сифатида нобуд бўлиб кетадиган пахтадан 11 тонна иқтисод қилинди.

Бош инженер навбатдаги корпусга бошлаб қолди. Унга эргашдик. Ярақлаб турган машиналар гулдурига маҳлиёмиз.

— Бу машиналарни яқинда ўрнатдик, — дейди Жўрабой Хожиев. — Илгари ҳам шундай машиналардан 6 таси ишлаб турган эди «ОХП-3» маркали бундай машиналар пахта тозалашни тезлаштиришда корхонамиз коллективига жуда қўл келиб қолди.

Ҳамроҳимиздан социалистик мусобақа қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик. Унинг ҳикоя қилишича, ўтган йилларда корхонада ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг адо этилиши ҳар ойда якунланиб тураркан. Бу эса унчалик мақсадга мувофиқ бўлиб чиқмабди. Социалистик мусобақани ҳар 10 кунда якунлаб боришга аҳд қилишибди.

Мусобақа натижаларини 10 кунда якунлаб бориш яхши самаралар бермоқда. Чўнки шундай қилингунча ойлик топшириқларни адо этишда сусткашлик, ҳатто штурмчилик рўй бериб турарди. Бошқача қилиб айтганда, ой бошидаги хотиржамлик, учинчи ўн кунлик бошланганда чоп-чоп бўлиб қоларди. Бу эса ойнинг уч ўн кунлигида маҳсулот ишлаб чиқаришни бир меёрда йўлга қўйишга халақит берарди. Мусобақани 10 кунда якунлаб туриш ишлаб чиқаришни бир меёрда ташкил этиш, ҳар сменада маҳсулот тайёрлашни муттасил кўпайтириб боришга имкон бермоқда.

Жўрабой ака апрель ойи дастлабки ўн кунлигининг пешқадами сифатида Баҳодир Мансуров бошлиқ бригадани тилга олди. У бошлиқ смена коллективи ўн кунлик планни 112 процент адо этди. Михаил Мелешко смена мастери бўлган бригада ҳам юқори кўрсатгичларга эришмоқда. Ҳар сменада 23 ўрнига 27 тоннадан маҳсулот тайёрлашга эришяпти.

1-Май шарафига бошланган мусобақанинг ўн кунлик байроқдорлари ҳузурида эканмиз, машинадан-машинага ўтиб, толаларнинг товланишига ҳавасимиз келди.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.
Охунбобоев номли Тошкент пахта тозалаш заводи.

● Машинасозлар туҳфаси

Қуйма пўлат — Москвага

БИР варақ босма қоғоздан сал каттароқ пўлат қуйма тахта Экскаватор заводи партия комитетининг секретари И. Ф. Чеботарёв хонасидаги стол устида турибди. Тахтадаги никелланган ромба шаклидаги пўлат парчасига;

«1969 йил 12 апрель. Тошкент экскаватор заводида коммунистик шанбалик куни эритилган 20 тонна пўлатдан қуйилган» деган сўзлар ёзилган.

Биринчи коммунистик шанбаликнинг 50 йиллиги куни коллективнинг 1286 аъзоси ишга чиқди. Жумладан, 570 киши станоқда ишлади. Кун бўйи 23 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, «Э304—В» маркали иккита янги экскаватор йиғилди, 22 тонна пўлат қуйилди. Ишчилар меҳнат ҳақларининг 1200 сўмини Ильич фондига ўтказдилар.

Шу меҳнатнинг маҳсули бўлган, шонли сана ёзилган пўлат қуймани ва 4 дона ричагни коллектив Москвага юборишга қарор қилди.

БУГУН вакиллар бу эсдалик совғаларни ва улар билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни олиб Ватанимиз пойтахтига жўнаб кетдилар. Экскаваторчиларнинг эсдалик совғалари Ленин номли Октябрь революцияси Марказий музейида абадий сақланади.

ОРЗУ

Камолиддин мактабда ўқиб юргандаёқ қурувчи бўлишга аҳд қилганди. У Андижондаги 2-ўрта мактабни битиргач, Политехника институтига келди. Кечки бўлимда ўқиб, қурилишда ишлади.

159-трест, 10-қурилиш бошқармаси ишчилари Камолиддин Болтабоевни фахр билан тилга олади. У ҳозир 2-уйсозлик комбинатида сидқидилдан меҳнат қиляпти. Кунлик нормаларини 120—130 процентдан адо этиб, май олди социалистик мусобақасида олдинги ўринда боряпти.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
ғишт терувчи.

● *Ён дафтардан*

СЕМАШКО НОМЛИ КУРОРТОЛОГИЯ ВА ФИЗИОТЕРАПИЯ ИНСТИТУТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ

Довруғи оламга кетган

Семашко номида шифохона борлигини эшитганимда ўсмир бола эдим. Бу шифохона «янги» шаҳарда бўлса ҳам довруғи «эски» шаҳарнинг кўчаларида ҳам хушхабардек кезиб юрарди. Лекин бу вақтда ерга урса кўкка сакрайдиган, ўйин-кулгидан бошқани ҳаётдан харид қилмайдиган, мурватлари бутун, уйқуси тошдан қаттиқ бўлганимдан бу довруғли гап-сўзлар билан ишим йўқ эди. Ёлғон, бўлмасин, ўттизинчи йилларнинг бошларида бир синглимнинг сочи тўкилиб кетганда шу шифохонага қўлидан етаклаб олиб чиққанман. Трамвай бекати ҳам «Семашко» деб атаlardи. Ана шундан кейин ишим тушмади. «Қўли енгил» бу шифохонанинг йилдан-йилга обрўси ошди, иш кўлами кенгайди. Аввалги биноси у улғайган сари болага тикилган кўйлакчадек тор келиб қолди. Ўзига атаб, алоҳида, замонавий бино солинди. Бу ишларда республикамизда тиббиёт ишларининг йирик ташкилотчиларидан бири, ажойиб ўртоқ Ёқуб Мўминовнинг хизмати ва ташаббуси катта бўлдики, бугун республикамиз ҳукумати ва жамоатчилиги йилдан-йилга муносиб қадр-қиммат қилиб келяпти.

Ҳозирги «Семашко» Тошкентнинг баҳаво ерларидан бири — «Победа» истироҳат боғининг қўлтиғида. Ҳозир бу улкан шифохонагина эмас, йирик илмий-текшириш институтидир. Бундай шифохона-институт Иттифоқимизда ҳам жуда кўп эмас, бармоқ билан санарлик.

Ана шу шифохонада яқинда даволанишга тўғри келиб қолди: қон босимим ошибди.

Қон босимининг ошиши мюжғов касал, мужмал касал. Кишининг завқи-шавқини сусайтириб, қулоғингга унча-мунча гап ёқмайдиган бўлиб қолади, ишинг унмайди, ривож топмайди, бунинг устига хафсаласиз бўлиб қопасан, бошинг ҳам бот-бот пўқиллаб оғриб туради.

Менга ҳаммадан бу шифохонанинг «ҳа деб» дори ютқизиб, укол қилавермаслиги ёқди: дорини хуш кўрмагандек, уколдан чўчийман. Бу ерда асосан Тошкент маъдан суви ва унга қўшимча равишда баъзи бир йўллардан фойдаланишар экан.

Менга тўрт хил нарса ёзиб беришди. Эрталаб ювина солиб, бадан тарбия билан даволаш хонасига келаман. Бу ерда менга ўхшаганлардан 10—12 киши врач буюргандек машқларни олий маълумотли физкультурачи раҳбарлигида ҳар куни такрорлайди. Бу машқлар бизнинг ёшимизга, юрагимизга, беморлигимиз хилига жуда мос. Бу залдан кўзинг чарақлаб очилиб, тетик тортиб қайтасан киши...

Бундан бирор икки соат ўтгач, ГАИга тушаман. Бу биринчи қаватда. ГАИ— гидроаэроионизация совет тиббиётининг янги соҳаларидан бири. У зарб билан отилиб чиққан сувни жуда майда зарраларга бўлиб, тўзитади. Ана шу тўзигандаги ҳаво ўзгариши кишига шунақа роҳат бахш этадики қатбинг ором топиб, бутун вужудинг юмшоқ нур қўйнида сузиб бораётгандек. Руҳинг енгиллашиб, ҳузур қиласан. Ҳатто мудратиб ҳам қўяди. Бу яхши эмиш. Ярим соат давом этган бу даволанишдан борлиғинг енгил тортиб, бардамлашиб чиқасан. ГАИнинг хислари, хусусияти, унинг киши учун нафи ҳақида шифохонанинг юрак-томир касалликлари бўлимининг илмий раҳбари Зиёд Долимов докторлик диссертациясини тайёрлаяпти. Ишонамизки, унинг бу янги соҳадаги кашфиётлари ва илмий хулосалари фанимизни бойитиб, кишиларимизнинг дардига даво бўлади.

Тошкент маъдан сувининг шунча мўъжиза хислатлари борлигини шу ерга келгач билдим. Ундан шундай хилма-хил йўллар билан фойдаланишадики, уни бизга бахш этган она еримизнинг қайта-қайта кучоқлаб ўпгинг келади! Сув эмас, шифо хазинаси!

Менга марварид ванна ёзиб беришди. Тўлдирилган, маълум даражада иссиғи сақланган маъдан сувининг остидан ҳаво юбориб, уни «қайнатиб» туришади... Унда ўтириб ўйлайсанки, биров юмшоқ қўллари билан бутун баданингни бир йўласига маййин уқалаб, асабларингни тинчитяпти. Чиндан ҳам асабларинг тинчиб, кўзларинг сузилиб, вужудингдаги чарчоқ туғаб, табиатинг равшан тортиб чиқасан. Бунинг устига яна хонангга чиқиб, 15—20 минут чўзилишинг керак. Бу эса, узоқ сафардан чанқаб қайтган кишининг муздай айрон симиришига ўхшайди. Бу муолижа кун оралаб қилинади. Унинг орасида уқалаш бор. Уч кишилик уқалашхона ҳар беморнинг ўзига қараб иш кўради. Уқалаш — бир санъат. Бунинг учун ўқиб-машқ қиладилар. Фарида Бурхонованинг қўли жуда енгил эканини беморлар алоҳида таъкидлашади. Бу тўғри. Лекин қўшимчаси ҳам бор. Фарида ўзининг уста санъати билан эмас, зийрак даволовчиларга хос ширин сўз, хушмуомаласи билан ҳам унча-мунча хасталикни баданингиздан суғуриб олади!

Бу мўъжизакор ишлар врачларнинг мунтазам кузатувида бўлади. Мени даволаган врач Асқар Юсуповнинг сўзи билан айтганда «Ҳар нарсанинг вақтида ва маромида билиб қилинсагина шифо бўлади».

Ҳа, чиндан ҳам бу шифохонада билиб ва маромида иш кўрадилар.

Мен ҳам жуда-жуда кўплар қаторида шифо топдим: руҳим енгил, табиатим равшан.

Мана шу қайд этганим сатрлар орқали бу ажойиб шифохонанинг ажойиб коллективига миннатдорчилик билдириб, шонли эллик йиллик тўйи билан табриклашни истайман: Раҳмат, қадрдон шифокор дўстлар! Хайрли ишларингизга нурли самаралар тилаймиз!

ШУҲРАТ.

СУРАТДА: шифохонанинг умумий кўриниши.
М. Нуриддинов фотолари.

Жаҳон ойнаси

● *Ёшлар курашмоқда*

Дания ёшлари НАТОга қарши

КОПЕНГАГЕН. Дания ёшлари социал-демократик союзининг раиси К. Нильсен «Информашон» газетасида босилган суҳбатида, биз Даниянинг НАТОдан чиқиб кетиши тарафдоримиз, деди.

Союз,—деб таъкидлади у.— Германия Демократик Республикасини ва Одер-Нейсе бўйлаб ўтган чегараларни тан олишни, Дания—Ғарбий Германия ҳарбий ҳамкорлигининг тугатилишини талаб қилади. Шу билан бирга союз Европа ҳавфсизлиги масалалари юзасидан кенгаш чақириш ғоясини қўллаб-қувватлайди.

Аборигенлар ҳуқуқини ҳимоя қилмоқдалар

КАНБЕРРА. Австралиянинг энг йирик шаҳарларида мамлакатнинг туб аҳолиси—аборигенларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш юзасидан намойишлар ўтказилди. Прогрессив ёшлар ташкилотлари ҳукумат бинолари олдига ва парламент биноси ёнига норозилик пикетлари қўйишди.

Австралия ҳукумати аборигенлардан тортиб олинган ерларни уларга қайтариб беришдан қатъиян бош тортмоқда.

Студентлар норозилиги

ДОРУС-САЛОМ. Жанубий Африка полицияси Иоганнесбургдаги Витватерсрандс университети студентларидан ўн тўққиз кишини қамоққа олди. Уларни маориф системасида ирқий камситишга чек қўйишни талаб қилган аризани тарқатишда айбладилар. Бу ариза ҳозирги вақтда Жанубий Африка Республикасидаги олий ўқув юртларида апартеид сиёсати амалга оширилаётганлигига қарши ва университетларнинг ички ишларига маъмурларнинг аралашувига қарши ўтказилаётган ялпи норозилик кампанияси вақтида тарқатилди.

Бу кампанияда мамлакатдаги бошқа университетларнинг студентлари ҳам актив қатнашмоқдалар.

(ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ.

СУРАТДА: Лавочидаги 1615 йилда бунёд этилган ренесанс услубидаги ратуша. (Сурат «Чехословакия» журналидан олинди).

Ленинга бағишланган дарслар

СОФИЯ. Болгар матбуоти Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллик байрамига катта эътибор бераётир. Газеталар ва журналлар революциянинг улуғ доҳийсига бағишланган хилма-хил материаллар ва тадқиқотлар босиб чиқармоқда.

Болгар комсомолларининг газетаси «Народна младеж» яқинлашиб келаётган юбилейга ўзича ҳозирлик кўрмоқда. Газета ўз саҳифаларида мунтазам равишда «Ленин дарслари»ни босиб боришга қарор қилди. Жаҳон пролетариати доҳийсининг фаолияти билан, социалистик революция тўғрисидаги Маркс таълимотини янги баландликларга кўтарган асарлари билан боғлиқ материаллар ана шу рубрика остида бериб борилмоқда.

Биринчи «Ленин дарси» социалистик революция ва жаҳон революция процесси темасига бағишланган эди. Болгар ёшларининг энг оммавий газетаси редакциясининг коллективи «Ленин дарслари»ни ўзининг шонли юбилейни байрам қилиш программасига қўшган камтарин ҳиссаси деб ҳисоблайди.

(ТАСС).

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

БУДАПЕШТ. Венгрия Коммунистик Ёшлар Союзи Марказий Комитети В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги байрами олдидан катта тайёргарлик кўрмоқда. Ленин кунларининг мароқли программаси тайёрланмоқда. Ленин кунларида тантанали йиғилиш ва кечалар ўтказилади, Лениннинг номи билан боғлиқ бўлган ҳужжатлар қидириб топилади.

Меҳнаткашларнинг коллективлари, мактаблар, доҳий номига қўйилган отрядлар юбилей санасини нишонлашга айниқса пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

Венгрия ёшлари яқин кунларда мамлакатнинг ҳамма қисмида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган кўп тадбирларни амалга оширадилар. Болғанич комсомол ва пионер ташкилотларида тантанали йиғилиш ва сборлар ўтказилади. Кўп жойларда Владимир Ильичнинг ҳаёт йўли ва революцион фаолиятига бағишланган виставкалар очилади.

(ТАСС).

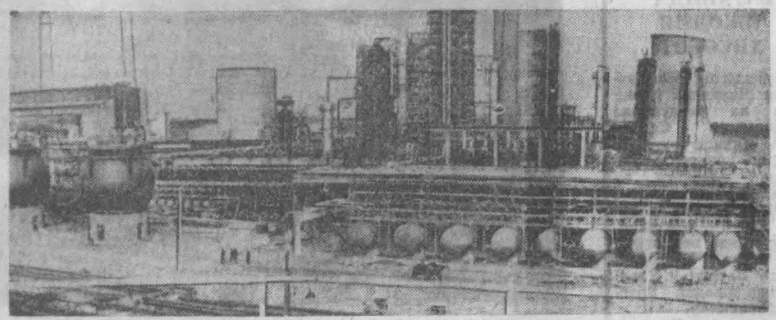

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ
СУРАТДА: Нефтни қайта ишлаш корхонаси.
(Сурат «ГДР» журналидан олинди).

БОВЕС ЖАЛЛОДИ ОЗОДЛИКДА

1943 ЙИЛНИНГ 19 сентябри италияликлар хотирасида унутилмас из қолдирди. Шу куни гитлерчилар Пьемонтдаги Кунео вилоятининг кичик Бовес шаҳарчасида тинч аҳолини турлича жазолашларидан бирини амалга оширдилар. Сўнгра аҳоли яшайдиган бошқа юзлаб пунктларда ҳам шундай жазо чоралари қўлланилди. Лекин ҳар нарсанинг биринчиси эсда яхши сақланиб қолади. Шунинг учун кичик Бовес италияликлар хотирасида нацизмга қарши муросасиз кураш, даҳшатли азоб ва теран инсоний алам рамзи бўлиб қолди.

Бу машъум сентябрь эртаси ҳақида менга бундан бир неча йил илгари Италия парламентининг депутати, коммунист Жузеппе Бьянкини батафсил равишда гапириб берган эди. Унинг хотимаси эса Италияда чиқаётган газеталардан ҳали яқиндагина маълум бўлиб қолди.

1943 йилнинг 19 сентябрида «Адольф Гитлер» деб аталган СС девизиясининг бронетанк батальони Италия партизанларининг мардонавор ҳаракатлари учун ўч олиб, Бовес шаҳарчасига бостириб кирди. 34 киши отиб ташланди, икки киши—шаҳарча Мэри ва маҳаллий руҳонийнинг устига бензин тўкиб тириклай ёқиб юбордилар. Жазолаш экспедицияси ана шундай натижа билан тугади. Батальонга СС қўшинларининг майори Иоахим Пайпер ва унинг ўринбосарлари Отто Динсе ҳамда Эрхард Гурс бошчилик қилди.

Орадан йигирма йил ўтиб кетди. Аммо бу шаҳарчада тирик қолган кишилар Бовес аҳолиси устидан қилинган даҳшатли ваҳшиёна жазолаш манзараларини унутганлари йўқ. Улар шу йиллар давомида Пайперни қидирдилар. Уларнинг қалби «Бовес жаллоди тирик», у адолатли жазодан қочиб қутилмаслиги керак ва қутила олмайди ҳам, деб айтиб турарди.

Мана Пайпер ҳам қидириб топилди. Энди иш жиноятчи ва шериклари устидан бўладиган адолатли судда қолди. Бовес аҳолиси ана шундай деб ўйлаган эди.

Пайпер иши бўйича тузилган ташаббускор комитет бу каллакесарларнинг Италия территориясида қилган бебошликлари ҳақида юзлаб гувоҳлик ҳужжатларини тўплади. «Пайпер иши» бўйича етти қалин том тезда Ғарбий Германияга—Штутгартга жўнатилди. Бовес аҳолиси 1968 йил охирида Пайпер устидан бошланган суд процессини ҳаяжон билан кузатиб бордилар. Лекин Штутгартдаги суд процесси чўзилаверган сари, у Бонн қонунчиларининг маълум партитура бўйича ўйнаётган навбатдаги майнавозчилиги эканлиги равшанроқ маълум бўлаверди.

Суд яна бир нацист жиноятчини адолатли қасосдан сақлаб қолиш учун мумкин бўлган ва ҳатто мумкин бўлмаган ҳамма ишни қилди. Штутгартлик суд маслаҳатчилари ҳатто айбловчи гувоҳларнинг сўзини ҳам эшитишни лозим топмай «етарли далил бўлмагани учун» Пайпер ва унинг шерикларини оқлаш ҳақида якдиллик билан ҳукм чиқардилар. Шундай қилиб жаллод, гарчи Бовес унинг таржимаи ҳолида атиги бир эпизодгина бўлса ҳам, озод қилинди.

Мальмедида америкалик ва инглиялик ҳарбий асирларни оммавий равишда отиб ташлашда қатнашганлиги учун Пайперни 1945 йилдаёқ ўлим жазосига ҳукм қилган эдилар. Бироқ кейинчалик бу ҳукмни енгиллаштирдилар, сал вақтдан кейин эса уни озодликка чиқардилар.

Шунингдек, Пайпернинг совет гражданларини оммавий равишда жазолашда даҳилдорлиги тўғрисида ҳам асослар бор. Ўша 1943 йилнинг февраль ва март ойларида унинг батальони жазолаш ҳаракатлари билан Харьков бўйича «юриб ўтди», «Рус кампанияси» учун Пайпер гитлерчиларнинг «Темир крести» билан мукофотланди.

Штутгарт судининг бу қарори Италия жамоатчилигининг ғазабини қўзғади. Жаллод Пайпер қурбонларининг туғишганлари ва яқин кишилари томонидан Штутгартга юборилган телеграмма италияликларнинг ҳис-туйғуларини ҳамма нарсадан кўра яхшироқ кўрсатиб турибди. «Биз Ғарбий Германия судининг ёрдам беришидан олдиндан бош тортамиз,—дейилади бу телграммада.— Ғарбий Германия судьялари халқаро ҳуқуқларни оёқ ости қилиб, жиноятчини оқладилар. Бироқ Пайпер ва бошқа нацист жиноятчилар тарих томонидан ҳукм қилинганлар. Тарих Штутгартдаги суд қарорини ҳам қоралайди».

Э. ПАНОВ,
АПН мухбири-РИМ.

УЙҒУН
Ўзбекистон халқ шоири.

Лирикалар

Баҳор келди...

Баҳор келди, одатимча, табиат —
Қучоғига йўл оламан шошилиб.
Гул баргини юзларимга сураман,
Севинаман кипригимга ёш илиб.
Табиатнинг овозини тинглайман,
Бахмал қирнинг гул тўшига бош қўйиб.
Ариларни меҳмон қилар сабзазор,
Ҳузурига гул табақда «ош» қўйиб...
Қора ердан бош кўтарар гиёҳлар,
Қурт-қумурсқа ишга тушган ғивирлаб,
Ирмоқчалар қўшиғини бошлаган,
Ел эсади лапар айтиб, шивирлаб.
Чириллайди, кўкда туриб муаллақ,
Навбаҳорнинг қўшиқчиси бўзтўрғой.
Тоғ бошида, кун тиғида эрир қор,
Сувга тўлиб тўлғанади сўлим сой.
Қилдим гуллар кўргазмасин томошо,
Қойил қолиб табиатнинг дидига.
Ҳар баҳорда майса узра чўзилиб,
Маст бўламан гунафшанинг ҳидига.
Гул ундирар қорэ ердан ранг-баранг,
Табиатнинг мўъжизаси аломат.
Ҳар баҳорда такрорлансин одатим.
Ҳар баҳорни қарши олай саломат.

Ўзинг айт

Нима қилсам сенгга ёқар эканман?
Ўйлаб, ўйлаб тополмадим, ўзинг айт!
Шипшитиб қўй қулоғимга, жонгинэм,
Саодатнинг маъносини келса пайт.
Мен кўпдандир, сенга ошиқ бўлишни,
Ўз-ўзимча, саодат деб юрардим.
Шул сабабдан сира қолмай изингдан,
Доим юрган йўлларингда турардим.
Адашганим йўқми, гўзал ва ёки,
Беҳудами йўлларингда туришим?
Айта қолгил, айтиш учун келди пайт,
Беҳудами умид билан юришим?
Келасанми, ойдай бўлиб ойдинда,
Бу сафар ҳам чаманзорда кутайми?
Тугаганми, ёки, висол кунлари,
Ҳижронингда қону зардоб ютайми?
Нима қилсам хуш келади кўнглингга?
Чаман бўлиб очилайми қошингда?
Юлдуз бўлиб ёритайми йўлингни?
Булбул бўлиб сайрайинми бошингда?

Салқинимни ура-ура юзингга,
Анҳор бўлиб оқайинми ёнингдан?
Бир нарса де, интизорман, кўнглингга,
Нима қилсам хуш келади жонингдан!
Гулоб билан ювайинми зулфингни?
Шамол бўлиб гул юзингни силэйми?
Безак қилиб мармардай оқ бўйнингга,
Шабнамларни инжу қилиб илайми?
Саҳролардан чопа-чопа гул териб,
Қучоқ-қучоқ гул тутайми қўлингга?
Бир ишора, бир имо қил, гўзалим,
Умид билан кўз тутаман йўлингга.
Мен жуда ҳам сенга зорман, жонгинам,
Билолмадим, сен ҳам менгга зормисан?
Нима учун менга унча хушинг йўқ?
Ростини айт, ё ўзгага ёрмисан?

Лола териб қайтдим...

Болалигим қўзғаб баҳорда,
Чопа кетдим далага бирдан.
Лола териб ўрганган эдим,
Ёшлигимда даладан, қирдан.
Гул лолалар, гулхан лолалар, —
Далэ тўлиб турар ловуллаб...
Хаёл ўтмай гулдиради кўк,
Жала ёға кетди шовуллаб.
Болалигим мададга келди,
Ҳайиқмадим қуйган жаладан.
Усти-бошим ҳўл, аммо, хурсэнд,
Лола териб қайтдим даладан.

Гўзалларга тикилсам агар...

(Ҳазил)

Гўзалларга тикилсам агар,
Бошқа маъно чиқариб юрманг.
Мақсадимни тўғри тушунинг,
Гапни бўлак ёқларга бурманг.
Гўзалларга термулган бўлсам,
Сабаби бор, билиб турибман.
Ахир, мен шоирман, азизим,
Ҳаётни ўрганиб юрибман!

23 март, 1969 й.

Адабиёт ва санъат

Баҳор илҳомлари

ҲАЁТ ИШҚИ

Борлиқ келинчакдай ясан-тусанда,
Гулбаҳор ишваси — нози бўлакча.
Ҳар ёнда уйғониш, ҳар ёнда ханда,
Ошиқ - маъшуқларнинг рози бўлакча.
Илҳом гупиради кўксимга сиғмай
Ажаб ўз-ўзидан қуйилар қўшиқ.
Тингланг, юраккинам созланган қуйлай—
Не-не там-тамларни эритгучи ишқ.
Баҳор, ишқ тусида бутун мавжудот
Кулманг бу ҳолимга, қуйилмади деб.
Не ажаб қўлимда мавж урган ҳаёт
Дилимни мавжлатса, дилга берса зеб...

Бахтдай боқий, умримдай завқли,
Қуёш кулар ёниб, чарақлаб.
Қушлар куйлар шўх шан, фараҳли,
Юрагимга ишқ, оташ қалаб.
Ўз ҳолимга қўйса-чи сабо
Қайдам, ҳушни тортқилаб кетар.
Шундай ҳам дил шайдойи, шайдо
Баҳор яна беқарор этар.
Сада толнинг зумрад хаёли,
Эндигина ниш урган ялпиз.
Боқишлари сузгун, иболи
Чучмома қиз — тўнғичгина қиз...
Ҳаммасига кўчар назарим

ҚАЛБИМ, СЕН ҲАМ...

Имо қилар сўлим табиат,
Имо қилар анҳор ёқаси.
Борлиқ кўркин очиб қатма-қат
Имо қилар ишқ — вафо саси.
Анҳор куйлар, шу митти анҳор
Қўшиғидан жарангдор борлиқ.
Юрагимда бир ҳис уйғонар
У бир ҳиски, қуёшдай ёниқ.
У бир ҳиски, тўнади дилим.
У бир ҳиски, сармастман, сармаст.
У бир ҳиски, лол қотар тилим,
У бир ҳиски, ҳам рашк, ҳам ҳавас:
Ҳаёт завқин куйлар сув зилол,
Шу она юрт бағрин тўлдириб.
Эй, қалб сен ҳам шу зилол мисол
Диёримни мадҳ эт жўш уриб.

ҚАЙДА БУ...

Чир айланар теграмда сабо,
Димоғимга атр бўй тутиб.
Сулув баҳор, қултум сув-ла ё
Сенгинани қўйсамми ютиб?!

Қизлар даврасида

Шулар гаштин суриш ҳам бир бахт,
Эртам ёрқин, толеим сарин
Бўлмаса гар қайда бу лаззат?!

Малика МИРЗАЕВА.
Фарғона

Маданият маскани

Биринчи ўзбек композитори ва дирижёри Т. Содиқов номли шаҳар маданият уйининг ташкил этилганига бу йил 10 йил тўлади. Бу давр ичида маданият уйининг ҳаваскор санъатчилари сафи ўсди ва улғайди. Ҳозир маданият уйи қошида ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, рус халқ чолғу асбоблари оркестри, балет ва миллий ўйин студияси, болалар ва катталар хори, миниатюралар студияси ва бир қанча тўгараклар ишлаб турибди. Бу коллективлар иттифоқ ва республика кўрикларида кўп марталаб қатнашиб юксак баҳога сазовор бўлганлар. Лариса Соловьева, Александр Станиславов, Ҳабиба Даутова, Зафар Каримов каби хушовоз солистларни қўшиқ шинавандаларининг кўпчилиги яхши биладн.

Коллективлар репертуарида ўзбек композиторларининг асарлари асосий ўринни эгаллайди. Сайфи Жалилнинг «Қалбимда», Т. Ҳасановнинг «Биз тинчлик истаймиз», Назаровнинг «Қорақалпоқча сюита» асарлари шулар жумласидандир.

Шу 10 йил давомида маданият уйи халқ филармонияси деган шарафли унвон олди ва шу номни оқлаш учун тинмай изланмоқда.

ЎзССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, моҳир ташкилотчи Иосиф Тимофеевич Ладин раҳбарлик қилаётган Тошкент шаҳар халқ филармонияси коллективи, ўзининг 10 йиллик юбилейини катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқда.

А. ИСМАТИЛЛАЕВ

Баҳор манзараси.

А. Ҳадаков фотоэтюди.

КИНО

«АЛЬТОН ТУТҚУНЛАРИ»

Фильм таниқли француз драматурги Жан Поль Сартнинг пьесаси асосида суратга олинган. Фильмда фашизмнинг ўлимга маҳкумлиги ёрқин картиналар орқали кўрсатиб берилади. «Менинг фильмим сиёсий характерга эга, — дейди режиссёр Витторио де Сика — бу бугунги Ғарбий Германияда бош кўтариб чиқаётган янги нацистларга қарши қаратилган асардир»

...1959 йил. Гамбург саноатининг корчалонларидан бири фон Герлах ўлим тўшагида. У саноқли кунлари қолганини билиб, фирмани кимга ташлаб кетсам, деб изтироб чекади. Герлахлар салтанатининг вориси — катта ўғли, фашистлар армиясининг офицери Франц бўлиши мумкин эди, лекин уни ҳамма рус фронтида ҳалок бўлган деб юрарди. Аммо у ўлмаган эди. Уруш охирида Россиядан ватанига қайтган, Альтондаги уйида писиб ётганди.

Қари фон Герлах имконини топсаю, кемасозлик корхоналарига раҳбарликни Франц қўлига топширса. Лекин ўғли ўтмиш учун ҳам, бугуни учун ҳам жавоб беришга аҳд қилади. У виждонан азоб чекиб, ўзини баландликдан ташлайди, чолни ҳам судраб кетади.

«Альтон тутқунлари» фильми жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида катта муваффақият қозонди. Ундаги фашизм ва фашист босқинчиларига қарши ғазаб ва нафрат миллионларнинг қалбини ҳайратга солди. Бош ролларни машҳур итальян актрисаси Софи Лорен, немис актёри Максимилиан Шелл, америкалик актёр Фредерик Марч ва бошқалар ижро этишган.

Бу фильмни Италиянинг «Титанус — Карло Понти» студияси ишлаган.

«ШАНБА ОҚШОМИДАГИ БАЗМ»

Руминиянинг «Бухарест» киностудиясида ишланган.

Руминиялик режиссёр Жео Сазеску фильмларидаги қаҳрамонлар доимо ғалати, дағал, аммо хушфеъл, қизиқчи бўладилар. Масалан «Саратондаги табассум» фильмини олиб кўрайлик. Фильм қаҳрамони қишлоқ йигити Фэницэ ўзининг бегамлиги, ўринсиз ҳатти-ҳаракати билан бошқалардан ажралиб туради. «Шанба оқшомидаги базм» фильминиг қаҳрамони Папэ ҳам режиссёрнинг олдинги яратган қаҳрамонларига ўхшаб кетади.

Папэ бир вақтнинг ўзида Лия ва Ралука исмли қизларни севиб қолади. Гоҳ унисининг, гоҳ бунисининг муҳаббати ғолиб келади. Ниҳоят икки қуёв кетига тушиб, иккисидан ҳам қуруқ қолган омадсиз ошиқ яна сўққабошлигича қолаверади.

Бош ролларни Себастьян Папаяни, Мариелла Петреску, Анна Селеш ва бошқалар ижро этишган.

«ҚОҲИРА 30 ЙИЛЛАРДА»

Таниқли араб ёзувчиси Нагиб Маҳфузнинг шу номли романи асосида ишланган. Бу фильм 30-йиллардаги араб ёш зиёлиларининг ҳаёти, интилишлари, турли хил оқимлар ва Миср инқилобининг келиб чиқиш сабабларини кўрсатишга бағишланган.

Фильмнинг марказида фалсафа факультетини битирган уч дўст тақдири ётади. Улар талабалик даврида битта хонада яшашган, бирга лекциялар тинглашган эди. Лекин уларнинг меҳнат йўллари турлича бошланади.

Аҳмад Бедейр тез ном чиқариш, журналистикада муваффақият қозониш мақсадида зудлик билан турли мавзуларда мақолалар ёза бошлайди.

Али Таха эса бой ва камбағал бўлмаслиги, ҳамма тенг бўлиши ҳақида орзу қилади. Ўзининг ҳаётини халқ озодлиги учун курашга бағишлашга қарор қилади.

Уларнинг учинчи дўсти — Махгуби ночорлик шахсиятпараст ва хиёнатчи қилиб қўяди. Унинг учун ҳаммаси барибир бўлиб қаердадир ишлаши, фақат яхшигина жойлашиб олиши керак эди. Шу сабабли у ҳамқишлоғининг ифлос йўл-йўриғидан чиқмайди.

Фильмда камбағалчилик орқасида ўз муҳаббатидан воз кечган, алданган маъсума қиз Эҳсон образи ҳам бор. У жамиятнинг ноҳақлик асосига қурилганини кечроқ англайди. Ўз укаларини чинакам курашчи қилиб етиштиришга Али олдида сўз беради.

Ролларда: Сауд Ҳусни, Аҳмад Мазхар, Юсуф Вахби, Оқила Ратеб, Бахиджа Ҳофиз ва бошқалар.

Бирлашган Араб Республикаси «Наҳҳос» ва «Миср» киностудиялар маҳсулоти.

А. ПОЛЕТАЕВ

ЛЕНИН ТРИБУНАДА

Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриётида бу йил «Ленин ҳақида ҳикоялар» туркумидан бир қанча китоблар нашр этилади. Уларда доҳий замондошларининг у билан бирга ишлаган, уни кўрган кишиларнинг хотиралари, эсдаликлари мужассамланган. Қуйида сиз шу туркумга кирган А. Полетаевнинг хотираларини ўқийсиз.

Лениннинг бор бўйи портретини биздан кейинги авлод чизади.

Унинг асрдошлари бўлмиш бизларнинг олдимизда катта вазифа турибди — биз иложи борича улуғ инсоннинг ҳаётидаги ҳар бир лавҳани очиқ-равшан, тўла ёритиб берсак, билган ва эшитганимиз, ҳамда у ҳақидаги ўйларимизни ёзсак, бу келгуси тарихчилар, мутафаккир ва ёзувчилар учун фойдали манба бўлур эди.

Шунинг учун ҳам мен ўз бурчимни имкони борича батафсил адо этишдан мамнунман: уни қандай кўрганлигим, мен ва атрофимдагиларда қандай фикр ҳамда ҳиссиёт уйғотганлигини ҳикоя қилиб бермоқчиман.

Мен уни тўрт марта кўриш шарафига муяссар бўлганман, ҳар гал кўрганимда назаримда бу инсон қиёфаси ўзгариб, янада мураккаблашиб ҳамда ўсиб бораётгандек эди.

1918 йилнинг 7 ноябри. Қизил Майдон. Октябрнинг биринчи йил байрам қилиниши. Куз кунларидан бири. Ҳаво очиқ. Қуёшнинг нури нима учундир бағоят ўткир, ҳозирча кўз ўрганмаган ажиб манзарани: зафар қучган ишчиларнинг ғолибона юришини, уларнинг жиддий юзларини, хўп иш берган, ҳатто йиртилиб кетган кийимларини, бошлари узра ҳилпираб турган қизил байроқни равшан ёритиб турарди.

Мен шундоққина трибунанинг олдида турибман. Ҳозир трибунага тенги йўқ инсон — бу ерда қандайдир англашилмовчилик туфайли ҳукм сурган, ҳукмрон бўлган майдоннинг аввалги эгалари: жандармларни, руҳонийларни, генералларни, подшоҳларни, чириб битган барча эскилик сарқитларини ҳайдаган инсон чиқиб гапириши керак.

Ажабо, бу инсон ким бўлди экана! Халойиқдан кўзимни олиб, диққат билан бўш қизил трибунага тикилдим.

Қанча уринмай барибир бир зумда Лениннинг трибуна олдида қандай пайдо бўлганлигини пайқаб ололмадим.

Ҳамма чапак чалар, уни қутлаб қичқирарди, у бўлса ўнг қўлини кўтариб нутқ сўзламоқда эди.

Унинг ташқи қиёфасидан оддий ва каматаринлиги кўриниб турарди, бироқ, оддий бўлса ҳам нимаси биландир кишини ўзига ром қилиб оларди, у дабдабали иборалар ишлатмас, содда, бир оз қаттиқроқ овозда, жарангдор ва равшан қилиб, худди шошиб, ҳаяжонланаётгандек гапирарди. У чиройли иборалар ишлатишга уринмасди. У худди дарёнинг бир маромда оқишига ўхшаб гапирарди. Ахир дарёнинг ҳам тўлқинлари қуёшда гўзал жилваланаётганлиги-ю, хушоҳанг шовиллаши билан иши бўлмай оқаверади-да. Муҳими, унинг учун оқишдир. Бу инсон фақат энг асосий ўз фикрича оддий нарса: Европа ва жаҳон революцияси ҳақида сўзларди. Дарёдан фарқи шунда эдики, дарё шошмай оқади, оқимида шитоб йўқ, бу инсон бўлса, бутун вужуди билан шитобла ёниб гапирарди.

Хуллас калом, яна шуни қайд қилмоқчиманки, унинг нутқида дабдаба йўқ, балки шавқ-завқ бор, ана шу завқ-шавқ тингловчиларни ром қилиб қўяди, унинг ташқи қиёфаси ҳам сервиқор эмас, оддий, унинг оддийлиги энг буюк инқилобнинг машъалидек сержило. У трибунадан тушиб кетгач, мен ҳеч нарсани кўрмадим, шу тобда ҳеч нарсани кўришга хоҳишим ҳам йўқ эди.

Лениннинг ташқи кўриниши ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчиман: ҳайронман, кенг дўнг пешанаси-ю, ярғоқ бошида бирон ҳикмат бормикан. У миқти қомати бир оз эгилган, бўйи қисқа, ўрта бўй, қорачадан келган, юзига ажинлар тушган эди, у бот-бот самимий кулиб турарди, «р» ҳарфини яхши айтолмасди, эгнидаги уринган костюми доимо ўзига қуйиб қўйгандек ёпишиб турарди.

Мен Ленинни иккинчи марта фавқулодда, кўраман деб ўйламаган еримда — Москва Пролеткультчилари томонидан уюштирилган концертда кўриб қолдим, концерт оддий концертлардан бўлиб, у Ленинку, ҳатто мени ҳам унчалик қизиқтирмасди. Томошабинлар ўзимизнинг пролеткультчилар эди. Бу концертга Лениннинг хотини билан биргаликда кириб келиши ҳеч кутилмаган ҳол эди. Уларнинг қайси қаторда ўтирганлари эсимда йўқ, залнинг ўртасида, мендан нарироққа ўтирдилар, чамаси. Турган гапки, ҳар қандай одам уларга қараб туриб, булар оддий нуроний, ёши улғайган эр-хотин деб ўйлар, эри ўқитувчи бўлса керак, хуллас, икковй етмишинчи ё саксонинчи йилларнинг идеалист, народниклари деб гумон қилиши мумкин эди.

Ленин ўтирганда мен шуни сездим: қизиғи шуки, у ҳамманинг разм солишига кўникмаган эди, тинч ўтиролмай истиҳола қилиб, вазият кўтаргунча тоқатсизланиб қимирлаб ўтарарди. Номер тугагач, Ленин ҳаммадан олдин қўлини баланд кўтарганча шопа-пиша, қаттиқ қарсак чала бошлади.

Мана, мен яна унинг трибунада қандай пайдо бўлганлигини сезмай қолдим...

Ҳар ким унинг ўрнида бундай шароитда бир-икки оғиз санъат, унинг аҳамияти ҳақида ёки ҳозирги вазиятга мос келадиган мавзудан гапириб, сўнг асосий мақсадга кўчган бўларди. Ленин эса даромад қилиб ўтирмай, тўғридан-тўғри ўзини қизиқтирган асосий мақсадга кўчиб, жаҳон революциясининг яқинлиги, Қизил Армия, яна ишчи ёшлари команда составига киришлари кераклиги, қишлоқларга бориб, Қизил Армияга дон-дун етказиб беришлари лозимлиги ҳақида гапирди ва биз ғалаба қиламиз, ғалаба қилмай иложимиз йўқ, деди.

У гўё кичкина, доимо ҳаракат қилиб турувчи қўлида жаҳон революциясини ушлаб тургандек, уни салмоқлаб кўраётгандек, бунга ҳеч қандай шак-шубҳа йўқдек эди. Шунда бутун залдаги турли ёшдаги ҳаяжонланган чеҳралар негадир оқаринқираб, қадди-қомати жуда ҳам адл бўлмаган, оддий, камтар инсон қаршисида лол бўлиб қолди.

Учинчи маротаба уни темирйўлчилар конференциясида кўрдим. Оқлар, қаердадир, шу яқин ўртада жанг қилишмоқда. Ҳамманинг шашти паст, руҳи тушган. Красин гапирди. Анча ёшга бориб қолган, салобатли, ўзини жиддий тутувчи бу киши аудиторияга сокинлик ва хотиржамлик бахш этганди-ю, бироқ нимадир-руҳлантирувчи, кўнгилга яқин нарса етишмасди.

Яна зўр ҳиссиёт билан шошганча Ленин гапиряпти. Унинг нима тўғрисида гапирганини аниқ эсимда йўқ, бироқ худди беморнинг дим хонасининг деразасини очиб юборгандек, онанинг ўғли соғайиб кетгандек, худди коммунизм яқинлашиб, равнақ топиб кетгандек, бадқовоқ тош бино чароғон бўлиб кетгандек бўлди. Ҳамма дарҳол шуни сездики, ҳеч нарсага қарамай, қандайдир Деникинчилар, Ллойд-Жоржлар, умуман, ҳеч ким, ҳеч қачон калта пиджакдаги бу одамни қулата олмайдиям, енга олмайдиям.

Охирги маротаба мен Ленинни ўзимизнинг Брянск вокзалида кўрдим. Бу йиллар қаттиқ очарчилик пайти эди. Биз ишчиларни жанубий губернияларга ўтмишдаги помешчикларга қарашли ерларда ўзларининг совет хўжаликларини ташкил этишлари учун юбордик. Ёқимли баҳор кечаларидан бири. Юзларча темир йўлчилар очиқ ҳарбий платформа олдига тўпланиб, эски ботинкалари билан кўлмак сувларни шапиллатганча, интизорлик билан Ленинни кутардилар.

Жўнаб кетаётганлар платформада ўзларининг корзиналари-ю, сандиқлари ва тугунлари устида ўтирардилар, улар тўрттами, бешта вагонда хотин ва болалари билан кетишлари керак эди. Ранглари заҳил, оч, холдан тойган, қуққисдан ҳаётлари ўзгарганидан ташвишга тушган бу кишилар ҳам Ленинни кутардилар. Мана, Ленин келди. Мен уни ҳеч қачон бундай ҳолатда кўрмаган эдим. Бу гал у негадир жуда ҳам вазмин, ўйчан, ҳатто хотиржам эди. У ҳали келажаги ноаниқ бўлган оч кишиларга тасқин бериш учун ёлғон гапирмади. Уларга даромад қилиб ўтирмай, сохта раҳимдиллик билан гапирмай, борини очиқ ва оддийгина қилиб айтиб қўя қолди. Шаҳарда очлик ҳукм сурмоқда. У ерда қиладиган ҳеч қандай иш йўқ, бу ёқда қишлоқлар, Россия ишчиларга ва маданиятга муҳтож, шунинг учун сизлар янги ерда оғир, масъулиятли иш олиб боришларингизга тўғри келади, деб, сўнг яна ўша якка-ю ягона жаҳон революцияси ҳақида, ғалаба қозонишимиз, ғалаба қозонмасдан иложимиз йўқлиги ҳақида гапирди.

Ёқимли, дилга оро бахш этувчи баҳор оқшомида мен ишчиларнинг изтиробли чеҳраларида кўз ёшларининг милтиллаётганини кўрдиму, шу заҳотиёқ қоматини бир оз эгиб турувчи ўрта бўйли, қоядек мустаҳкам иродали бу одам халқни қаерга юбормасин, йўқ демаслигини, ҳатто бутун дунёни кезиб чиқишга ҳам тайёр эканлигини сездим, чунки у бу кишиларни қийин жойларга ўзи учун эмас, балки инсоният асрлар бўйи орзу қилган порлоқ коммунистик келажак учун юбормоқда. Бу келажакни эса яқинлаштирган буюк инсон унинг ўзи эди.

Ленинни бошқа кўролмадим, бироқ шундай бўлса ҳам уни кўрганда олган таассуротим бутун ҳаётимга етади.

Марҳамат ЖЎРАЕВА
таржимаси

Китоблар оламида

«Ёш гвардия» нашриёти Зоя Ивановна Воскресенскаянинг «Совуқ зулматни ёриб» китобини ўзбек тилида нашр этди. Бу китобга «Карпов», «Қоя устидаги уй» ҳамда «Совуқ зулматни ёриб» деган боблар киритилган.

Бу китоб доҳиймиз Владимир Ильич Ленин ва унинг сафдоши Надежда Константиновна Крупскаянинг ҳаётини акс эттиради. Китобда 1905—1907 йиллардаги оғир кунлар тасвирланади.

Муаллиф ўша даврдаги муҳим воқеаларни, доҳий Владимир Ильич Ленин ва Надежда Константиновна Крупскаянинг ҳаётидаги муҳим воқеаларни акс эттиришга ҳаракат қилган. Бу воқеаларнинг ҳаммасини автор Владимир Ильич Ленин ва Надежда Константиновна Крупскаяни кўрган, улар билан шахсан таниш бўлган кишилардан эшитган.

Шунингдек, нашриёт «Ўзбек совет болалар адабиёти» деган мақолалар тўпламини ҳам нашрдан чиқарди.

Тўплам филология фанлари кандидати Ўткир Рашиднинг «Ўзбек болалар адабиёти ва уни ўрганиш» деган мақоласи билан очилади. Бу тўпламдан ёзувчилар, шоирлар, адабиётшуносларнинг болалар адабиёти вакиллари тўғрисидаги мақолалари ўрин олган.

Бу мақолаларда болалар адабиётининг ҳозирги даврдаги аҳволи, бу адабиёт вакиллари Зафар Диёр, Қуддус Муҳаммадий, Ҳаким Назир, Шукур Саъдулла, Илёс Муслим, Адҳам Раҳмат, Пўлат Мўмин, Қудрат Ҳикматлар тўғрисида, уларнинг босиб ўтган йўли, яратган асарлари, қаҳрамонлари, ижодий хусусиятлари ҳақида фикр юритилади. Болалар адабиётида маҳорат, конфликт ва образлар масаласи таҳлил қилинади.

Китоб педагоглар, болалар адабиёти масалалари билан шуғулланувчилар, адабиётчилар, олий ўқув юртларининг студентларига мўлжалланган.

Т. ИСМОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: фильмлардан кадрлар.

* * *

Эртаси куни цирк афишалари ёпиштириладиган тахтага катта сурат осилди. Унда, циркнинг ўн икки нафар полвони қаршисида, тулки тумоғининг чап томонини ичига қайриб олган, этикли, эгнида қалин гупписи бор қозоқ турар эди. У белини йўғон арқон билан боғлаб олиб, билакларини шимаргани ҳолда: «Қани, мард бўлсанг яқинлашиб кўр!» дегандай юлқиниб турар, сурати тагига: «Бу — овул полвони Кўтариб-ур Гуппинский», деб ёзиб қўйилган эди. Бугун қозоқча кураш бўлади, деган хабар шаҳарга, овулга ўша куниёқ ёйилиб кетган эди. Циркнинг ҳамма билетлари тушгача қолмай сотилиб бўлди. Билет — ўз нархи бу ёқда турсин, беш тийинлик билетлар икки баравар қимматлашиб кетди. Тушга яқин цирк бошлиғининг столи устини шаҳарнинг обрўли кишиларидан: «Бизга ҳам билетдан қолдиринг», деган мазмундаги хатлар босиб кетди. Мавжуд ўринлар устига қўшимча жойлар ҳозирланиб, цирк ходимлари стол ташиб анча овора бўлишди. Оқшомда, томошалар

— Мен ҳам яхши танийман, — деди Чёрний Замук-Батумский.

— Ҳа, айтгандай, Замук, сен Иван билан курашдим, деб юрар эдинг. Шу қора Иван эмасмиди? У сариқ Ивандан қалай?

— Улар сариқ, қора бўлгани билан кучи шайтоннинг боласиникидай... — деб тўнғиллади у ёқтирмай. Чунки у Муқондан икки марта йиқилган эди.

— Дмитрий, сен уни қаерда учратган эдинг? Кураш тушганмидинг?

— Курашганим йўғ-у, бизлар мактабни тугатиб чиққанимизда, улар Харьковда кураш тушиб юришган экан. Бизларни синаб кўриш, малака ошириш учун шуларнинг ихтиёрига юборишганда, мени Чёрний Иван оталикка олган. У қаёқда! Қадди-қоматини кўрсанг ҳавасинг келарди... Мана бу унинг тирноғига ҳам арзимайди.

— Майли, у бўлмаса бўлмаёқ қўя қолсин. Билишимча, бу қозоқ ичиб бўлиб улоқтириб ташлайдиган пивонинг бутилкаси эмас, ўрисчани билмайсанми? — деб тилмочни ҳам бир чақиб олди.

Курашсиз ўтган кунларини кун қаторига қўшмайдиган Муқон овулда икки-уч ой юриб зерикиб қолгани учунми, циркка кириб ечинганда, сувга қайта келиб тушган балиқдай сергакланиб кетди. Рўпарасида турган полвонга қозоқча кураш усулини худди ўзининг устозлари — Иван, Поддубнийлардек ўргатар эди. Цирк полвони Муқоннинг қўли текқан сайин қитиғи келиб, тинкаси қуриб бўлди, бор умиди пучга чиқди. Негадир унинг эсига нуқул Чёрний Иван тушар эди.

Муқон қозоқча кураш ҳадисини ўргатаман, деб гоҳ олдинга итариб, гоҳ орқага чекинтириб, гоҳ билакларини қисиб, биқинига нуқиб юрганидаёқ бечора полвоннинг ҳоли қолмаган эди. Буни пайқаган цирк бошлиғи ундан, имо билан:

— Аҳволинг қалай? — деб сўради.

— Дурустку, бироқ...

— «Бироқ»; деганинг нимаси?

— Илгари бу курашни кўрмаганимдан...

— Ўргатяпти-ку.

Уларнинг гап-сўзи билан Муқоннинг иши йўқ эди. У:

—Ҳой, оёғингни олдинга чиқар. Бундай! — деб унинг болдирини сиқиб ўзига қараб тортди. Кейин тилмочига қараб деди: — Бунингга айт, тағин ўрисча кураш усулини ишлатаман, деб ерга ағанамасин! Ундай қилса бурни пачоқ бўлиб қолиши мумкин.— деб орқага итариброқ бориб полвонга қаради.

— Қани, тезроқ ушлаш. Онасига эргашиб тўйга келган болага ўхшаб талтаяверма, — деб бақирди кимдир томошабинлар орасидан. Муқон унга парво ҳам қилмади. Калта чакмонининг енгини қайтараётиб:

— Шунча ошиқасанлар, кучини чамалаб кўраяпман. Бу мен ўйлагандай қизларнинг қўғирчоғи эмасга ўхшайди. Ким билади, тағин. . .

Улар бир-бирини ушлашиб, нари-бери суришиб бироз ўртада юришди. Митя овул полвонини бағрига тортиб юлқигиси келади, Муқон унга бўй бермайди, ўзига тортиб, қимир эткизмай қўяди. Шундай қилиб юрганда, йигирма беш минут ўтиб кетди. Митянинг аъзойи-бадани терлаб, худди юрак оғриғи тутган кишидай ҳансираб қолди. Одамларнинг сабри-тоқати тугади:

— Ҳой, Кўтариб-ур болам, нега шунча эрмак қиласан? Йиқитсангчи тезроқ! — дейишди улар чувиллашиб.

— Нима қилай оғалар-ов кучим етмаяпти,—деди Муқон, полвон билан сурилиб юраркан.

— Кучининг борлигини кўриб турибмиз. Ўзинг, анчайин, эрмак қилиб юрибсан-да.

— Қўймадинглар-да, бўлмаса арвоҳга сиғининглар. . .

У Митяни «ҳауп!» деб кўтарган эди, худди паншаҳага санчилган бир боғ похолдай тепага кўтарилди. Цирк бошлиғи уни улоқтириб юборади, деб ўйлаб ҳуштагини чуриллатганча уларнинг ёнига чопиб келди. Муқоннинг бир қўли белбоғидан бўшаши билан ҳалиги полвон худди мушукдек дик этиб ерга тушди.

— Мана бу мени ўлдирадиган бўлди, — деди у ўпкасини босолмай. Муқоннинг бир қўли ҳали ҳам унинг белида эди. Бўшатишини сўради. — Бундай кураши қуриб кетсин...

— Ҳой, тилмоч, мана бу нима деяпти ўзи? Биронтамиз йиқилмагунимизча мен уни бўшатмайман.

— Энди бу усулда ҳеч ҳам курашмаганим бўлсин, — деди Митя.

Шу билан биринчи полвон комиссия томонидан енгилди, деб топилди. Муқон иккинчи полвонни уч минут ичида йиқитди-да, кийимларини кийиб циркдан чиқиб кетди.

Эртасига Муқонни цирк бошлиғи идорасига чақириб олиб, илтимос қилди:

— Кўтариб ур-Гуппинский ростини айт, сен кимсан? Билиб турибман, сен рус тилини ҳам биласан, тилмочсиз сўйлайвер. Бизни алдама.

(ДАВОМИ БОР).

Қалмоқон АБДИҚОДИРОВ

Ҳожимуқон

ПОВЕСТДАН ПАРЧА

бошланиш олдида, одамлар одатдаги майдачуйда ўйинларни кўргиси келмай қарсак чалишиб, саҳнага кураш тушадиганларни таклиф қилишди. Улар:

— Полвонлар чиқишсин! Бизга овулдан келган Кўтариб-ур Гуппинскийни кўрсатинглар! — деб чувиллашди.

Хуллас, навбат полвонларга етди.

Цирк ходимларининг кундузги ўзаро йиғилишида, бошлиқ:

— Худо илтимосимизни инобатга олди. Мен цирк бошлиғи бўлганимдан бери мунчалик томошабин тўпланганини кўрган эмасман. Бундан кейин ҳам томошабинлар мана шундай келиб турса, овул полвонини бутун қиш ичи олиб қолар эдим. Начора, халқ унинг ё йиқитгани ё эса йиқилганини кўришга муштоқ. Эндиги гап шуки, дастлабки етти полвон билан бўладиган курашни сал чўзишга ҳаракат қилайлик. Қозоқ курашида чалиб йиқитиш ҳам мумкин. Бироқ овул полвони бундай қилмасликка ваъда берди. Аксинча, рус курашида ёта солиб отиш усули бор, шу ҳадисни ишлатмасликларингни ўтинди. Фақат кучларинг босим бўлса кўтариб олиб, сўнг йиқитинглар. Кучимиз бор, деб кўтарган заҳоти йиқитиб ўтирмай, бироз вақтни чўзишни ҳам ўйланглар. Вақт қанчалик чўзилса, шунчалик пул кўпайиши ёдларингдан чиқмасин. Фикримча, агар бу полвон овулдан келмаганида, уни шаҳар спорт мактабида таълим олган талабалардан бири, дер эдим. Тағин, русчани билмас экан, деб оғизларингга келганини гапиравермanглар. Рус тилини билса эҳтимол. Ундай деганим, русларнинг ўзи зўрға тушунадиган спорт терминларини айтганимда, тилмоч таржима қилишга қийналди-ю, у бўлса, тушундим, деб қўлини силтаб қўйди. Ҳар ҳолда анойи эмас кўринади. Эҳтиёт бўлиш керак. Тағин бу оддий қозоқ бўлмай, Поддубнийнинг шериги Черний Иван бўлиб юрмасин. Уни шу ердан чиққан, деб эшитганим бор эди.

— Черний Иван?! — деб ҳайрон бўлишди полвонлар. — Қўй-е, у чет элга кетган полвонлар орасида эди-ку. Мен Москвада газетадан ўқидим-ку. У қозоқ эмас...

— Уни мен танийман, — деди Дмитрий-Томский.

ҳар ҳолда эҳтиёт бўлганларинг яхши, — деди цирк бошлиғи.

— Фақат Чёрний Иван бўлиб ғафлатда қолмасак бўлгани. Йиқиш-йиқилиш ўзимизнинг ихтиёримизда-ку, — деб баъзи полвонлар шубҳа қилишди.

Циркдагилар, аввало, икки полвонини ҳозирлади. Бояги: «Икки отнинг бири меники», деб кафтига тупурган, ихчам гавдали Митя-Амурский саҳнага чиқди. Муқон ўрнидан турди. Устки кийимларини ечиб, уйидан ҳозирлаб келган жун чакмонини кийиб, барини қайириб белига боғлади, этигини ечиб маҳси кийди-да, даврага тушди. У ўзини саҳнада нотаниш қилиб кўрсатгиси келса ҳам, барибир, бўлмади, мактабда ўрганган юришини қилиб ўртага чиқди. Унинг бу юришини қарсаклар, қий-чувлар садоси остида пайқамай қолишди.

У бир чеккада стол қўйиб ўтиришган комиссия олдига бориб ўтирмади, тўғри полвоннинг олдига келди.

— Жойбосар илгаригидан илдамроқ юрадиган бўлиб қолганми? — Жуда ихчам бўлиб кетибди, йиқитади шекилли, — деди бирга келган жўраси.

У полвоннинг олдига келганда қўлларини чўзиб, гавдасини ғоз тикди. Мушак гўштлари чакмони сиртидан тиқмачоқдай бўлиб бўртиб кетди.

—Ана, кўрдингми, мушак гўштлари темирдай тортишиб кетди, овулдан келган оддий одам эмас бу! — деди цирк полвони ёнида турган бошлиқ.

Кураш вақти қирқ минут, услуби қозоқча эканлиги ҳақида томошабинга эълон қилинди.

—Ҳой тилмоч, мен қозоқча кураш тартибини айтаман, сен яхшилаб мана бунга тушунтир. Айтганимни бузса, мендан ўпкаламасин. Сен шошмай тур, полвон! Қўлингни югуртиравериа, белимдан ушла. Олдин қўлингни менга бер, — Муқон унинг икки қўлини сиқиб ушлади-да, ўзининг белбоғига олиб борди. — Маҳкам ушла!— у шундай деди-да, ўзи ҳам унинг белбоғидан тутиб, бир тортдию, яна бўшатди.

— Белбоғинг бўш. Мана, меникидай қилиб қаттиқ боғла. Ушлашганда белбоғинг бўш бўлса, белингни қийиб юборади. Тағин нонтопар белингдан айрилиб қолма, бу бел эртага ҳам керак бўлади сенга. Тушундингми? Яхшилаб тушунтир, тилмоч. Қанақа гапирасан ўзинг, ё

Боши газетанинг 18, 19 апрель сонларида.

Менинг милициям

ТАҚДИР ТАРОЗИБОНИ

ВАҚТ алламаҳал бўлиб қолган. Осмон беғубор, тунда юлдузлар чамани, ҳамма ширин уйқуда. Терговчи Ортиқ Ғафуров эса ўз кабинетида. У қурол билан тушган йўлтўсарни сўроқ қиляпти. Авваллига йўлтўсар терговчига «сир» бермади. «Кўрганим йўқ, қилганим йўқ, мен билмайман» дан нари ўтмади.

— Сир тутмай қўяқол, дўстинг ҳаммасини айтиб берди,—деди терговчи йўлтўсарга бошдан-оёқ қараб чиқар экан.

Кутилмаганда ўғри шошибми ёки дўстим ҳаммасини айтиб берган бўлса керак деб ўйладими «ростданми» деб юборди. Терговчи йўлтўсарнинг қўлга тушганини сезди.

— Қани энди ўзинг айтчи, тўппончани қаердан олдинг? — деди Ғафуров.

— Музейдан.

— Тўппонча сенга нега керак бўлиб қолди?

— Кечирасиз, ёшлик қилиб олибман.

— Ундай бўлса нега Высоковольт кўчасида Свердлов деган кишига тўппонча ўхталиб йўлини тўсдинг?

Йўлтўсар бошини қуйи осилтириб, ломмим деёлмади.

Терговчи унинг кимлиги ва қанақа киши эканлигига аниқ қаноат ҳосил қилгач, охирги гапни айтди.

— Ёшинг ҳам йигирмадан ошиб қолибди. Шу пайтгача одамларнинг йўлини тўсиб, улар ҳисобига яшаб келдинг. Бироқ, бу ўғирлигинг узоққа чўзилмай қўлга тушдинг. Энди қилмишингга яраша жазо оласан,—деди-да, алланималарни ёзиб йўлтўсар Ю. Кривобоковнинг делосини ёпди.

Йўлтўсар ҳам охирги гапни айтди:

— Тақдирим сизнинг қўлингизда, ёшлигимни назарга олинг, энди кўзим очилди.

Милиционер йўлтўсарни олиб кетаркан, Ғафуров бир дақиқа хаёл дарёсига чўмди. «Тақдирим сизнинг қўлингизда, мен ҳали ёшман». Дарвоқе, мен бундай гапларни кўп марта эшитдим, кўп марта бундайларни сўроқ қилганимда шундай дейишган. Ҳақиқатан ҳам жиноятчининг тақдири менинг қўлимда, демак, шундай экан, мен уларнинг ҳар томонини ҳисобга олиб тегишли жазо моддасини қўйишим лозим.

Ғафуров уйига кириб борганида тунгги соат 2 дан ошган эди. Кимёхон опа Ортиқ акага иссиқ чой қуйиб узатаркан, эридан «Нега бунча кеч келдингиз?»—деб сўрамоқчи бўлиб оғиз жуфтлади-ю, бироқ индамади. . Чунки, Ортиқ ака иш билан банд бўлиб баъзан шундай кечга қоларди.

Ортиқ Ғафуровнинг асосий касби терговчилик. Милиция ходимлари ушлаб келган жиноятчини сўроқ қилиш ва айбига яраша модда қўйиб, жиноятчи ишини судга ошириш. Аммо Ғафуров бу билан чекланиб қолмайди. Пайт топиб жиноятчини ўзи излашга киришади. Масалан, Куйбишев районидаги 55-магазиндан 1739 сўмлик мол ўғирлаган Грачёв, Попов, Бобчинскийларни қўлга туширишда бевосита иштирок этди ва уларни ўзи сўроқ қилди. Шунингдек, П. Серебряков «Сельмаш» кўчасида Хель деган кишига пичоқ уриб яшириниб юрди. Ярим тунда Ғафуров уни излаб қўлга туширди. Шунга ўхшаш мисолларни терговчи ҳаётидан кўплаб келтириш мумкин.

— Мен қўлга тушган жиноятчи ҳаётига оддий нарса деб қарамайман, — дейди Ғафуров, — чунки у инсон, унинг келажак ҳаёти — тақдирини ўйлайман. Баъзи одамлар борки, кутилмаганда, ҳатто ўзи ўйламаганда жиноят қилиб қўйиб қўлга тушади. Бундай кишиларни гап бошланишиданоқ с е з и б оламан. Менинг ягона мақсадим - жиноятчини айбига иқрор қилдириш, уларни тарбиялаб йўлга солишдир.

Дарвоқе, Ғафуров тўғри гапни айтди. Жиноятчи айбини терговчи минг марта ўйлаб тарозига тортиб кўради. Шундай қилгандагина терговчидан ҳамма рози бўлиши турган гап. Куйбишев район ички ишлар бўлимида самарали ишлаб келаётган Ортиқ Ғафуров ана шундай ўткир ва эпчил ҳамда халқчил тарозибонга ўхшайди.

Р. ХУЖАМОВ.

Бу йил Олтой овчилари Ростов областидан олиб келинган 200 та русага зотли қуёнларни Рубцев, Баев ва Ребрихин районларига қўйиб юбордилар. Улар Сибирь қуёнларига қараганда анчагина йирик ва вазндордир.

Бу ерларда қуёнларни отиш таъқиқланган.

СУРАТДА: қуёнларни янги жойларга қўйиб юбориш пайти акс эттирилган.

Е. Логвинов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

КОНКУРСДА ҚАТНАШИНГ

СССР Ёзувчилар союзи правлениеси СССР Маданият министрлиги ва ички ишлар министрлиги билан ҳамкорликда энг яхши адабий-бадиий асарлар яратиш учун конкурс эълон қилди. Бу асарларда совет милицияси, қидирув - тергов аппаратлари, аҳолқ тузатиш ва ўт ўчириш муассасалари ходимларининг ҳаёти ва фаолияти акс эттирилиши керак. Конкурс 1969 йилнинг 1 апрелидан 1970 йилнинг 1 апрелигача давом этади. Унда етук ёзувчилар, журналистлар, драматурглар ва ички ишлар министрлигининг хизматчилари қатнашишлари мумкин.

Конкурсга юборилган асарларни баҳолайдиган махсус жюри ташкил этилди. Жюри составида таниқли адабиётшунослар бор. Улар орасида СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари С. В. Михалков, «Юридическая литература» нашриётининг бош редактори В. Н. Аверин, драматург А. А. Антакольский ва бошқалар бор. Конкурс ғолибларига мукофотлар таъсис этилган.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио

21 апрель

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Ленин ордени кавалери» деган очерк. (русча). 18.10 А. Скрябин. Фортепьяно учун соната. 19.20 Ўзбек халқ куйлари. 20.00 «Юность Ўзбекистана» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Экиш илғорлари учун концерт. 21.55 «Саломатлик — туман бойлик» (ўзбекча). 23.00 Футбол. «Шахтёр» (Донецк) — «Пахтакор». Донецк шаҳридан олиб эшиттирилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 «Л. Н. Толстой ва музика» (ўзбекча). 19.30 Музикали календарь (русча). 20.00 «Ленинни шарафлаймиз» деган адабий-музикали эшиттириш (тожикча). 20.30 «Сиҳат-саломатлик» радиожурнали (русча). 21.00 «Улуғ сафар» деган радиокомпозиция (ўзбекча). 21.40 Москва. Ленинча альманах.

22 апрель

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

В. И. ЛЕНИН ХОТИРАСИ КУНИ

6.15 Тонгги концерт. 8.25 «Ленин йўлимизни ёритди» деган концерт. 9.30 Увертюралар. 10.10 Ленин, партия, Ватан ҳақидаги қўшиқлар. 10.30 «Ленинннома» программаси (русча). 11.15 «Доҳийнинг бир иш куни» деган радиоинсценировка (ўзбекча). 11.40 Бахт ва меҳнат ҳақидаги қўшиқлар. 12.45 «Ленин проспекти». Литва радиосининг эшиттириши (русча). 13.30 Ленин ҳаётида музика. 15.15 В. В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин» поэмаси асосида радиокомпозиция (ўзбекча). 16.10 «Дўстона оилада» деган музикали адабий радиокомпозиция. 16.50 «Правда» газетасининг обзори.

18.00 «Ленин йўлидан» деган радиоочерк (русча). 18.10 «Ойниса» балетидан парчалар. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Оммавий қўшиқлар. 19.55 Москва. В. И. Ленин туғилган куннинг 99 йиллигига бағишланган тантанали кеча ва концерт. Крёмль Съездлар саройидан олиб эшиттирилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Д. Зокиров, М. Қориев, «Ленин даҳоси билан» кантатаси. 9.15 Реклама ва эълонлар.

19.00 Ленин ҳақида ҳикоялар (ўзбекча). 19.30 «Ленин хотираси» деган музикали-адабий композиция (русча). 20.00 Шу куннинг қўшиқлари (тожикча). 20.30 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 21.00 «Жаҳон шоирлари Ленин ҳақида; Октябрь ҳақида» (ўзбекча). 21.40 Ўзбекистон композиторларининг асарлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 Я. Медин. «Олов ва тун» операсининг монтажи. 14.30 «Аҳмад Ҳусайн» радиопостановкаси. Ойбек повести асосида (русча). 17.30 А. Козловскийнинг симфоник асарлари.

Телевизор

21 апрель

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 Кўрсатишлар программаси. 18.00 «Биз — Ильич набиралари» (ўзбек тилида). Рус тилида: 18.30 Телевизион янгиликлар. 18.45 Совет Армияси жангчилари учун. «Ильич васиятлари». Ўзбек тилида: 19.05 Телевизион янгиликлар. 19.20 Дўстлик маршрутлари бўйлаб. Йўл хотиралари. 19.50 Телевизион театр. Н. Нечволодова, Л. Резниченко. «ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВ» (биринчи қисми). 21.10 «Тўлиқ гектарлар учун». Пахтакорлар учун эшиттириш. Рус тилида: 21.30 «Олтинчи июль». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 «XX аср сеҳргарлари». 18.20 «Бизнинг ишимиз — йўл қуриш». Ҳужжатли фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.55 Кўрсатишлар программаси. 20.00 Телевизион янгиликлар. 20.10 Зангори экран ҳафталиги. 20.30 «Пионерия» телевизион агентлиги. 21.00 «Давримизнинг ақл-идроки, виждони ва шаъни» деган эшиттириш. 22.00 «Угрюм-дарё». Кўп серияли бадиий телефильмнинг 4-серияси. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 00.15 В. И. Ленинга бағишланган адабий композиция. 00.50 Москва кўрсатишларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТИШЛАРИ.

22 апрель

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.55 Кўрсатишлар программаси. 13.00 Телевизион янгиликлар. 13.15 Кичик ёшдагилар учун. «В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар». 13.45 «В. И. Ленин юбилейига — меҳнат рапортлари». В. И. Ленин номидаги корхоналар переклички. 14.30 Москва кундузги кўрсатишларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатишлар программаси. Рус тилида: 18.00 Телевизион янгиликлар. 18.10 «Ҳамиша барҳаёт». Ҳужжатли фильм. Ўзбек тилида: 18.20 Ўн минут музика. 18.30 «Сиҳат-саломатлик». Илмий-оммабоп программа. 19.10 Телевизион янгиликлар. 19.20 «Сени куйлаймиз, эй буюк инсон». Музикали эшиттириш.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кремль съездлар саройидан Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 99 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ва концерт олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «Ленин бўлган жойларда», «Ильич Ватанида» деган кўрсатишлар. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 00.15 «Ленин ҳаётининг уч баҳори». Ҳужжатли фильм 01.30 Ленин мукофоти лауреатларининг концерти. 02.30 Янгиликлар, шарҳлашлар кўрсатишлар программаси. 02.45 Москва кўрсатишларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 Лениннома. 20.30 Ўзбекистон рассомлари — революция доҳийсига 20.50 «Ўртоқ Ленин билан суҳбат». Ҳужжатли фильм. 21.00 Музика ҳақида сатрлар. 21.45 «Осиё устида бўрон». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 Кичкинтойлар ҳақида кинофильм. 20.10 Камер куйлардан концерт. Рус тилида: 20.50 «Владимир Ильич Ленининг иш куни» Телеспектакль. 22.10 Ленин ҳақида, Ватан ҳақида қўшиқлар.

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 21/IV да Чио-чио-сан 23/IV да Ҳамза (билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/IV да Бўрон қуши, 23/IV да Бўрон қуши.

МУҚИМИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IV да Бағри тош, 23/IV да Ун икки кеча ёки турфа ҳангомалар, 24/IV да Уғил уйлантириш.

КИНО

22 АПРЕЛДА

Турнахон — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Шанба оқшомидаги базм — «МОКСВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 9.45 ва кеч 6.45 минутларда).

Октябрь кунларида — НАВОИИ номли (эрталаб соат 10 ва кундуз 3.20 минутда).

23 АПРЕЛДА

Турнахон — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИИ номли (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» «МОСКВА» «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Шанба оқшомидаги базм — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қоҳира 30 йилларда — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 9.45 ва кеч 6.45 минутларда).

Кўк дафтар — НАВОИИ номли (эрталаб соат 10 да).

«СРЕДАЗНИИГАЗ»ГА ҳисоблаш бўлими бухгалтерлари, омбор мудири, электр- газ пайвандчи

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 98-уй (9, 11 трамвайлар, 2, 9, 11, троллейбуслар, 2, 3, 6, 23, 24, 26, 54 автобусларнинг «Пионерская» бекати)га мурожаат қилинсин. Телефон 7-7-16-05.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

7 май кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология фанлари бўйича бирлашган илмий совети кенгашида (академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй) геология-минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. Қаюмов: «Гранитсимон ва ишқорий тоғ жинсларидан иборат Тузбулоқ массиви (Марказий Кулжуктов, Жанубий Ғарбий Қизилқум)нинг петрографияси ва минералогик-геохимик хусусиятлари» деган темада;

М. Д. Троянов: «Уч-Кулоч руда майдонидаги қўрғошин-рух рудаларининг жойланиш геологик шарт-шароитлари ва Жанубий ҳамда Ғарбий Тянь-Шяндаги девон даври ётқизиқларида чўкинди полиметалл руда белгилари перспективалари» деган темада

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй) да танишиш мумкин.

1969 йил 19 май, кундуз соат 2 да Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг бирлашган илмий советида (генерал Петров кўчаси, 51-уй, конференц зал) медицина фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

М. И. Колпакчи: «Сил касалликларида ўпка қисман резекция қилинганидан сўнг юз берадиган баъзи асоратларни даволашда ва профилактика қилишда пневмоперитонеум усулини қўллаш» деган темада;

Х. Ш. Мираҳмедов: «Ташқарида жойлашган ёмон ўсимталарни даволашдаги биринчи эркин тери пластикаси» деган темада

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (генерал Петров кўчаси, 51-уй) да танишиш мумкин.

«ТОШКЕНТ ГРАМПЛАСТИНКАЛАР УЙИ» НИНГ ГРАМПЛАСТИНКАЛАР САВДОСИ БЎЙИЧА МАХСУС ЛАШТИРИЛГАН УЛГУРЖИ БАЗАСИГА

секретарь - машинистка, омборчи, сараловчилар, сотувчилар, хўжалик мудири, товаршунослар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Халқлар дўстлиги» проспекти, 4-уй (4, 9, 11 15-трамвайларнинг «Мактаб» бекати.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг «ЭНЕРГОНАЛАДКА» КОРХОНАСИГА

инженерлар, контроль - ўлчов асбоблари ва иссиқлик автоматикаси бўйича тажрибали слесарлар ва техниклар, қозон ва турбина ускуналари бўйича инженер ва техниклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 11-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ. 21 АПРЕЛЬ, 1969 й.

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача. редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари 33-29-42, адабиёт санъат ва маданият бўлими 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари 33-27-57 саноат, транспорт, қурилиш бўлимлари — 33-27-03 ахборот бўлими — 33-65-57; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Индекс 64579. НАШР 2733 Р. 02923